

تفریح سازنده

مهران نعمت‌اللهی

اشاره

در دنیای امروز شیوه انتقال مفاهیم جایگاه ویژه‌ای را در آموزش به خود اختصاص داده است. اینکه بتوانیم از تمامی امکانات موجود در رسیدن به این هدف استفاده کنیم تا عمق و غنای بیشتری به امر آموزش بدهیم، از اهمیت بالایی برخوردار است. یکی از ابزارهای قدرتمندی که گروه‌های هدف بسیاری را در بر می‌گیرد، رسانه‌های تصویری از جمله انیمیشن است. در اغلب کشورهای جهان با استفاده از این رسانه توانا و به پشتوانه علم روانشناسی، محتوای آموزشی موردنیاز مخاطب را به گونه‌ای تدوین می‌کنند تا بتوانند از قدرت جذب بالای آن حداکثر استفاده را نموده و مخاطب از آموزش مسائلی همچون: مسائل اخلاقی، مسائل اجتماعی، آموزش شهروندی و غیره نیز بی‌بهره نماند. در ادامه به نقد و بررسی دو نمونه از انیمیشن‌هایی که در این امر موفق عمل کرده‌اند، می‌پردازیم.

نقد فیلم

پویانمایی زوتوپیا با داستان جذاب، ساختار نوآورانه و چیدمان درست عناصرش به یکی از پر فروش‌ترین فیلم‌های تاریخ سینمای جهان تبدیل شد. سوژه متمدن شدن حیوانات و زندگی کردن در شهر با رعایت قوانین آنجا سوژه تازه‌ای نیست ولی در پرداخت آن در این فیلم به قدری خلاقیت صورت گرفته است که مخاطب اصلاً فکر نمی‌کند که چنین شهری را قبلاً دیده باشد.

نکات آموزشی فیلم

در فیلم یک خواسته به‌عنوان سنگ بنای داستان در نظر گرفته شده و آن اراده‌ای است که هر فرد در زندگی باید داشته باشد تا به هدفی که در ذهن ترسیم کرده است، برسد و دیگر مهم نیست که او کیست؛ نکته مهم فقط این است که او چه می‌خواهد. روی صحبت با آموزگاران گرامی است. در این سال‌ها چقدر با دانش‌آموزان در مورد انگیزه‌هایشان صحبت کرده‌اید؟ آیا برای بالا بردن اعتماد به نفسشان کاری انجام داده‌اید؟ چقدر به این نکته اعتقاد دارید که صرف داشتن دانش برای به تعالی رسیدن فرد کافی نیست و او علاوه بر آن باید تکنیک‌های دیگری هم در زندگی بیاموزد؟ آشنایی با ویژگی‌های روان‌شناختی دانش‌آموزان بسیار مهم و حساس است. امروزه هر معلم باید یک روان‌شناس خوب هم باشد تا بتواند با تک‌تک دانش‌آموزان با خلق‌وخوهای متفاوت ارتباط برقرار کند. باور اینکه «تو می‌توانی هر کاری را انجام بدهی» و «باید توانایی‌اش را در خودت بیابی»، بدون آشنایی معلم با علوم روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و رفتارهای انگیزشی امکان‌پذیر نیست.

نام پویانمایی: زوتوپیا (zootopia)

سال ساخت: ۲۰۱۶

کارگردان: بایرون هاوارد

نویسندگان: جرید پوش، فیل جانستون

شرکت سازنده: پیکسار

موفقیت‌ها: برنده جایزه گلدن گلوب

بهترین فیلم پویانمایی در سال ۲۰۱۶

خلاصه داستان

این فیلم داستان خرگوشی را روایت می‌کند که سودای پلیس شدن در سر دارد و با وجود اینکه همه به سبب نداشتن شرایط لازم (جثه کوچک‌تر نسبت به بقیه افراد پلیس) او را از این کار منع می‌کنند، با اراده و تلاشی خستگی‌ناپذیر و گذراندن مراحل دشوار به خواسته خود می‌رسد.

**نام پویانمایی: کتاب‌های پرنده آقای موریس
(The Fantastic Flying Books of Mr. Morris)**

سال ساخت: ۲۰۱۱

نویسنده و کارگردان: ویلیام جویس

مدت فیلم: ۱۵ دقیقه

شرکت سازنده: Moonbot Studios

موفقیت‌ها: برنده جایزه اسکار بهترین پویانمایی کوتاه

در سال ۲۰۱۲

خلاصه داستان

فیلم روایتگر دنیایی است که در آن آدم‌ها عاشق کتاب‌ها هستند؛ دنیایی تخیلی که عناصری از رویدادها، اشخاص و فیلم‌های دیگر را به عاریت گرفته و جالب است که در آن، کتاب‌ها هم متقابلاً لطف آدم‌ها را فراموش نمی‌کنند. آقای موریس را به یک کتابخانه می‌برند؛ به جایی که سایر کتاب‌های پرنده زندگی می‌کنند. موریس در آنجا هیچ انسانی را پیدا نمی‌کند اما روی دیوار کتابخانه تابلوها و یادداشت‌هایی می‌بیند که یکی از آن‌ها تصویر آشنای زنی است که او را قبلاً در شهری عجیب دیده است.

نقد فیلم

نویسنده این اثر بر آن بوده است که وجود زندگی را در دنیای کتاب‌ها به ما نشان بدهد و نگاهمان را به سمتی بچرخاند که

رابطهٔ انسان و کتاب را دوطرفه ببینیم. در سکansı از فیلم، کتابی را می‌بینیم که در حال نابودی است. آقای موریس، که شخصیت اصلی داستان است، برای زنده نگه داشتن این کتاب هر کاری می‌کند و دست آخر به این نتیجه می‌رسد که برای زنده ماندن آن، خواندن بیشتر از صحافی و رسیدگی‌های دیگر لازم است. کتاب نیاز به خوانده شدن دارد تا حالش خوب شود. این نیازی است که خودمان نیز داریم؛ حالمان با خواندن کتاب خوب می‌شود. مطمئن باشید.

نکات آموزشی فیلم

شاید با پیشرفت روزافزون فناوری این سؤال در ذهن بسیاری نقش بسته باشد که آیا نباید دوران کتاب و کتاب‌خوانی را رو به پایان دانست؟ آیا نباید به فکر تغییر کاربری کتابخانه‌ها بود؟ پاسخ مطلقاً منفی است! تا زندگی جریان دارد، کتاب و تفکر هم جاری است. در این میان، تنها چیزی که نسبت به گذشته تغییر کرده، روند رو به کاهش زمان کتاب‌خوانی است که آن هم جای بسی تأسف دارد.

روی سخنم با آموزگاران عزیز است؛ باید نسل فردا را از آیندهٔ جوامعی که کتاب را کنار گذاشته‌اند، آگاه کنیم. باید تفکر اشتباه خواندن مطالب پراکنده در تلفن‌های هوشمند و تبلت‌ها را، که بیشتر برای تفریح و وقت‌گذرانی است، از بحث جدی و پر اهمیت کتاب‌خوانی تفکیک کنیم و بدانیم که این کار جایگزین کتاب خواندن نخواهد شد.

در سکansı از فیلم، به‌خوبی به این نکته پرداخته شده است که وقتی با کتابی آشنا شدی، دیگر تا پایان عمر از آن جدا نخواهی شد. حتی بعد از مرگ، این کتاب‌ها هستند که آدم را تا آسمان همراهی می‌کنند و انسان بر بال آن‌ها پرواز می‌کند.

از آموزگاران محترم درخواست می‌شود که این انیمیشن را تهیه کرده و با دانش‌آموزان خود به تماشا بنشینند و توضیحات تکمیلی را به آن‌ها بدهند، همه خواسته ما همین است که کودکانمان را در ابتدای راه زندگی، به مسیر درست هدایت کنیم؛ مسیری که انتهایش بالندگی و آینده‌ای تضمین شده برای کشور عزیزمان باشد